

การพัฒนากิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันป้องกันปัญหายาเสพติด
และอบายมุข สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาภายใต้โครงการสถานศึกษา
สีขาวปลอดยาเสพติด และอบายมุข

DEVELOPING CREATIVE ACTIVITIES TO STRENGTHEN IMMUNITY AGAINST
DRUG AND VICE PROBLEMS FOR ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS
UNDER THE DRUG AND VICE-FREE SCHOOL PROJECT

ภาณุพงศ์ ธงศรี^{1,*} และ เคลือวัลย์ ตลอดพงษ์²
Panoopong Thongsee^{1,*} and Kluawan Talodpong²

(Received: July 23, 2025; Revised: August 24, 2025; Accepted: October 15, 2025)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ สร้างภูมิคุ้มกันปัญหาเสพติด และอบายมุข ภายใต้โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านคำสมอ (ศรีศึกษา) และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อยาเสพติด และอบายมุข หลังเข้าร่วมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ สร้างภูมิคุ้มกันปัญหาเสพติด และอบายมุข ภายใต้โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านคำสมอ (ศรีศึกษา) ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนบ้านคำสมอ (ศรีศึกษา) อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความพึงพอใจ และแบบสอบถามความคิดเห็น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพื้นฐาน คือ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ สร้างภูมิคุ้มกันปัญหาเสพติด และอบายมุข ภายใต้โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านคำสมอ (ศรีศึกษา) อยู่ในระดับดีมาก

2) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อยาเสพติด และอบายมุข หลังเข้าร่วมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ สร้างภูมิคุ้มกันปัญหาเสพติด และอบายมุข ภายใต้โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านคำสมอ (ศรีศึกษา) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

คำสำคัญ: กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์, โครงการสถานศึกษาสีขาว, ป้องกันปัญหาเสพติดและอบายมุข

¹ ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านคำสมอ (ศรีศึกษา), สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

¹ Professional Level Teachers of Ban Kam Samor School (Si Suksa), Ubon Ratchathani Primary Education Area Office District 1

² ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านคำสมอ (ศรีศึกษา), สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

² Senior Professional Level Teachers of Ban Kam Samor School (Si Suksa), Ubon Ratchathani Primary Education Area Office District 1

* Corresponding author. E-mail: Pisan816@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were to 1) study examine the satisfaction of primary school students with creative activities designed to foster resilience against drug abuse and vices under the White School Project: A Drug- and Vice - Free Institution at Ban Khamsamo School (Srisuksa), and 2) study investigate students' opinions toward drugs and vices after participating in these creative activities within the same project. The research employed a survey design. The target group consisted of 35 students from Grade 1 to Grade 6 at Ban Khamsamo School (Srisuksa), Khueang Nai District, Ubon Ratchathani Province, during the academic year 2024. The research instruments included a satisfaction assessment form and an opinion questionnaire, which yielded a reliability coefficient of 0.87. The data were analyzed using basic statistics, namely mean, standard deviation, and content analysis.

The research results were found as follows;

- 1) The students' satisfaction with the creative activities for building resilience against drug abuse and vices under the White School Project was at a very high level.
- 2) The students' opinions toward drugs and vices after participating in the activities were at a highly agreeable level.

Keywords: Creative Activities, White School Project, Prevention of Drug and Illicit Problems Behavior

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติในการพัฒนาประเทศไทยโดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มีกลไกขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติตามลำดับเพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายโดยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นประเด็นปัญหา ภายใต้แผนแม่บทด้านความมั่นคงที่มุ่งเน้นการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาเสพติด และลดระดับความรุนแรงของปัญหาตามยุทธศาสตร์ชาติ และนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ “สังคมไทยปลอดภัยจากยาเสพติด” (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561) ในปัจจุบันสังคมไทยมีปัญหาเกี่ยวกับอบายมุข และพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดสูง จากรายงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2563) ในแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563 พบว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทย พบว่า กลุ่มผู้ค้าเพิ่มปริมาณยาเสพติดจำนวนมากเพื่อห่มตลาดกระตุ้นความต้องการของผู้เสพให้คงอยู่ ราคาที่ถูกลงเป็นปัจจัยเสริมให้กลุ่มผู้เสพเข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารเป็นช่องทางติดต่อค้าขายยาเสพติดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น การใช้ Facebook, Line และ X นอกจากนี้ยังมีปัญหาการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ปัญหาการสูบบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้า ปัญหาสื่อลามกอนาจาร ปัญหาการพนัน และปัญหาทะเลาะวิวาท (กองยุทธศาสตร์และแผนงานกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2560 วิเคราะห์โดยศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ, 2561; มูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการไม่สูบบุหรี่, 2563)

นโยบายกระทรวงศึกษาธิการและแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษาภายใต้ 6 ยุทธศาสตร์ โดยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ดำเนินงานยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง แผนระดับ 3 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 มีเป้าหมาย คือ “คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา การดูแล และป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่” โดยกระทรวงศึกษาธิการตระหนักและเห็นความสำคัญถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้กำหนดให้สถานศึกษาในสังกัด ดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา โดยมีแนวคิดให้สถานศึกษาที่ปลอดภัยจากยาเสพติดปลอดบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้าปลอดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปลอดสื่อลามกอนาจาร ปลอดภัยการพนัน ปลอดภัยทะเลาะวิวาท และปลอดภัยเสี่ยงทุกชนิด มีการดำเนินงานตามนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการตามกระบวนการที่มีความเข้มข้น ต่อเนื่อง และยั่งยืน

กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทด้านความมั่นคง และแผนการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง ภายใต้กรอบมาตรการสำคัญ ประกอบด้วย มาตรการที่ 1 มาตรการสร้างการรับรู้และการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในสถานศึกษา มาตรการที่ 2 มาตรการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา มาตรการที่ 3 มาตรการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา และมาตรการที่ 4 มาตรการอำนวยการ ในบริบทของสถานศึกษาทั้ง 4 มาตรการล้วนมีความสำคัญ สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2566) ชี้ว่า การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การแยกแยะข้อมูล ข่าวสารปัญหาและสถานการณ์รอบตัววิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัว ด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ต้องรับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจในการแก้ปัญหา ในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์จะช่วยให้เด็กนักเรียนมีภูมิคุ้มกันต่อยาเสพติดและอบายมุข

การช่วยเหลือนักเรียนให้มีภูมิคุ้มกันต่อยาเสพติดและอบายมุข นักเรียนต้องทักษะ และกระบวนการคิดขั้นสูง โดยเฉพาะสถานศึกษาจำเป็นต้องส่งเสริมการศึกษาระดับสมรรถนะและหลักการของสมรรถนะการคิดขั้นสูงเป็นส่วนสำคัญที่มีผลในการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการใช้กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ และการตอบสนองต่อความต้องการการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน การศึกษาระดับสมรรถนะเป็นกระบวนการที่ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะและความรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันและวงการทำงาน การเรียนรู้เกี่ยวกับผลกระทบของยาเสพติดและทางเลือกที่ดีต่อสุขภาพจิต และร่างกายเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับสมรรถนะ ผ่านการสร้างสมรรถนะการคิดขั้นสูงเน้นการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ และการแก้ไขปัญหา นักเรียนจะได้เรียนรู้วิธีการคิดเชิงวิเคราะห์เพื่อให้พวกเขาเข้าใจและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด การใช้กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เป็นวิธีที่น่าสนใจในการสร้างความคิดสร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหา นักเรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่ต้องการความคิดสร้างสรรค์เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน การคิดสร้างสรรค์ และการแก้ไขปัญหา นักเรียนจะได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบของยาเสพติดและพัฒนาทักษะชีวิตทางตรงและทางอ้อม โรงเรียนสามารถสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์โดยการให้ออกาสในการทดลอง การสืบค้นข้อมูล และการทำโครงการที่เน้นการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด (ยุพิน บัวคอม และคณะ, 2560) งานวิจัยของ Chiner, Gómez - Puerta, Mengual - Andrés และ Merma - Molina (2025) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของครูและโรงเรียนในการทำหน้าที่เป็นสื่อกลางเพื่อป้องกันความเสี่ยงออนไลน์สามารถช่วยสร้างระบบการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ Ahmed และ Tamim (2025) ที่กล่าวว่าบทบาทของชุมชนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความปลอดภัยและป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

นอกจากนี้ การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์จะเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการต่อต้านยาเสพติด ดังที่กล่าวมานั้น การศึกษาฐานสมรรถนะ หลักการของสมรรถนะการคิดขั้นสูง การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ และการตอบสนองต่อความต้องการการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์สร้างพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการแก้ไขปัญหาเสพติดและสร้างความเข้มแข็งในนักเรียน (ยุพิน บัวคอม และคณะ, 2560; เซ็ด พงษ์กอนาวัง และทัช ชวิวัฒน์เหล่าสุวรรณ, 2564) ผลการวิจัยของ งานวิจัยของ นริศ ปิ่นแก้ว บุญยานุช เฉวียงหงส์ และภัสยกร เลาสวัสดิกุล (2568) กล่าวว่า การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการหลายฝ่ายทั้งโรงเรียน ครู และชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมร พิภูลงามโชติ นพภูฏ โปโสภา และสมาน ตั้งทองทวี (2025) สนับสนุนว่ามาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษายังต้องควบคู่กับการสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจและทักษะชีวิตของนักเรียน

โรงเรียนบ้านคำสมอ (ศรีศึกษา) เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ได้ดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติด และอบายมุข ระดับเงิน ในปีการศึกษา 2565 ผลการดำเนินงานเชิงประจักษ์ คือ นักเรียนปลอดภัยจากยาเสพติดปลอดภัยจากบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า ปลอดภัยจากรถจักรยานยนต์ ปลอดภัยจากสื่อลามกอนาจาร ปลอดภัยจากการพนันปลอดภัยจากการทะเลาะวิวาทและปลอดภัยเสี่ยงทุกชนิด ในปีการศึกษา 2567 นี้ โรงเรียนบ้านคำสมอ (ศรีศึกษา) ได้เสนอโครงการฯ ต่อ ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู ผู้นำชุมชน และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นพ้องกันว่าควรดำเนินการเพื่อสร้าง “ภูมิคุ้มกันปัญหาอบายมุข” ผ่านการบูรณาการทักษะชีวิต ทักษะสังคม และทักษะอาชีพ โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์เป็นฐาน ให้นักเรียนมีสมรรถนะการคิดขั้นสูงผ่านเห็นคุณค่าในตนเอง ส่งผลต่อความสามารถในการกระทำ การตัดสินใจการแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์

บทความวิจัยนี้นำเสนอการพัฒนากิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันปัญหาเสพติดและอบายมุข เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการกระทำการตัดสินใจการแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดปลอดภัยจากบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สื่อลามกอนาจาร การพนัน การทะเลาะวิวาท และปัจจัยเสี่ยงทุกชนิด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ สร้างภูมิคุ้มกันปัญหาเสพติด และอบายมุข ภายใต้โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านคำสมอ (ศรีศึกษา)
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อยาเสพติด และอบายมุข หลังเข้าร่วมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ สร้างภูมิคุ้มกันปัญหาเสพติด และอบายมุข ภายใต้โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านคำสมอ (ศรีศึกษา)

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันป้องกันปัญหายาเสพติด และอบายมุข ภายใต้โครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติด และอบายมุข ผู้วิจัยได้ดำเนินการทบทวนวรรณกรรมเพื่อสนับสนุนงานวิจัย ดังนี้

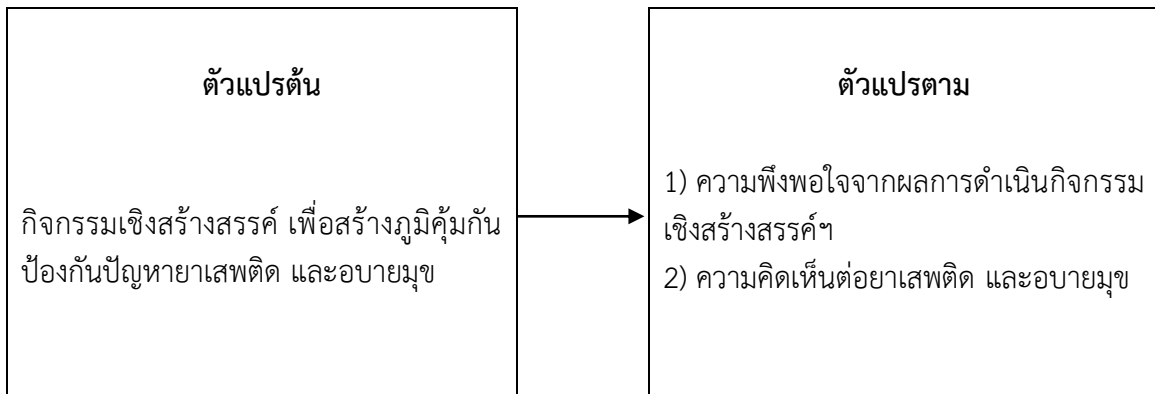
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2566) กล่าวว่า การพัฒนากิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ เป็นแนวทางที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านการมีส่วนร่วมและประสบการณ์ตรง ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้การคิดวิเคราะห์และตัดสินใจด้วยตนเอง ตลอดจนสามารถแยกแยะสิ่งที่เป็นประโยชน์หรือโทษได้อย่างมีเหตุผล อีกทั้งกิจกรรมดังกล่าวยังมีลักษณะหลากหลาย เช่น การจัดค่ายคุณธรรม การจัดนิทรรศการ การแสดงละคร และการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งล้วนส่งผลให้เกิดความตระหนักรู้ในปัญหาและแนวทางการป้องกันยาเสพติดและอบายมุขในบริบทของตนเอง นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะชีวิตและเสริมสร้างเจตคติเชิงบวกต่อการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า

พร้อมกันนั้น ยุพิน บัวคอม และคณะ (2560) กล่าวว่า การสร้างภูมิคุ้มกันป้องกันปัญหาเสพติด และอบายมุข ต้องสร้างให้ผู้เรียนมีความตระหนักรู้ในคุณค่าและศักยภาพของตนเอง ผ่านการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อสุขภาพจิตและสังคม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการกำหนดแนวทางการเรียนรู้และการตัดสินใจเลือกวิถีชีวิตที่ปลอดภัย การส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มเพื่อน การให้ความรู้เรื่องโทษและพิษภัยของยาเสพติด รวมถึงการฝึกทักษะในการปฏิเสธอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งล้วนเป็นกลยุทธ์สำคัญในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยง และเสริมพลังภายในให้สามารถต่อต้านแรงกดดันจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้อย่างมั่นคง ขณะที่การดำเนินงานของโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติด และอบายมุข เป็นโครงการที่มุ่งเน้นการสร้างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบองค์รวม โดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นครู ผู้ปกครอง ชุมชน หรือหน่วยงานภาครัฐ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2564) การดำเนินงานประกอบด้วยกิจกรรมหลากหลายทั้งด้านความรู้ การป้องกัน และการส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีการใช้สื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ โครงการยังเน้นการประเมินผลลัพธ์จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน และสร้างกลไกความยั่งยืนในระดับสถานศึกษาเพื่อให้โครงการดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การพัฒนากิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันป้องกันปัญหาเสพติด และอบายมุข ภายใต้โครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติด และอบายมุข คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ ถ้าตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณธรรม โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือในการสร้างเจตคติและเสริมพลังชีวิต การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รวมถึงการออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของโรงเรียน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายในการป้องกันและลดปัญหาเสพติดและอบายมุขได้อย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เป็นกระบวนการวิจัยที่ผสมผสานระหว่างการปฏิบัติจริงและการวิจัย เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานการณ์ในบริบทจริง โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการแก้ปัญหาไปพร้อมกัน โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ เป็นกระบวนการวิจัยที่ผสมผสานระหว่างการปฏิบัติจริงและการวิจัย เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานการณ์ในบริบทจริง โดยผู้วิจัยมีบทบาททั้งในการออกแบบกิจกรรมปฏิบัติงาน และเก็บข้อมูลวิจัยไปพร้อมกัน พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนบ้านคำสมอ (ศรีศึกษา) อำเภอเมืองในจังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนบ้านคำสมอ (ศรีศึกษา) จำนวน 35 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1, 2566) ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาจากนักเรียนที่ศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ซึ่งเข้าร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข ปีการศึกษา 2567 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่ 1) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันปัญหาเสพติดและอบายมุข ภายใต้โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข ระดับทอง ปีการศึกษา 2567 โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สร้างตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท (Likert) มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.85 2) แบบประเมินความคิดเห็นต่อยาเสพติด และอบายมุข ปีการศึกษา 2567 โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สร้างตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท (Likert) มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.87 3) แนวทางการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ใช้เพื่อวิเคราะห์เจตคติ และมุมมองของนักเรียนต่อกิจกรรมและปัญหาเสพติด โดยมีประเด็นการสนทนาเกี่ยวกับ ประสบการณ์ที่ได้รับจากกิจกรรม มุมมองต่อปัญหาเสพติด การเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม และข้อเสนอแนะต่าง ๆ สร้างตามแนวคิดรวบรวมข้อมูลโดย การจัดกิจกรรม การแจกแบบสอบถาม และการจัดการสนทนากลุ่ม ระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2567 นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ พื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิจัยเอกสาร วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล แล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ สร้างภูมิคุ้มกันปัญหา ยาเสพติด และอบายมุข ภายใต้โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านคำสมอ (ศรีศึกษา) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ฯ

กิจกรรม	ความพึงพอใจของนักเรียน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. กิจกรรมเรียนรู้คุณค่าคุณธรรมนำชีวิต	2.63	0.47	ดีมาก
2. กิจกรรมดนตรี สุนทรียจิต คิดทางไกลยาเสพติด	2.52	0.50	ดีมาก
3. กิจกรรมออกกำลังกายสบายใจ	2.52	0.49	ดีมาก
4. กิจกรรมงานประดิษฐ์คิดสร้างสรรค์	2.50	0.49	ดีมาก
5. กิจกรรมกีฬาพาสุนัข	2.71	0.49	ดีมาก
6. กิจกรรมดูละครย้อนคิด พลิกชีวิตพ้นอบายมุข	2.74	0.49	ดีมาก
7. กิจกรรมเปิดใจปรึกษา	2.68	0.49	ดีมาก
8. กิจกรรมแกนนำพ่นภัยอบายมุข	2.74	0.49	ดีมาก
9. กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาชีวิต	2.64	0.47	ดีมาก
10. กิจกรรมโลกสีเขียว เหลียวแลกัน	2.60	0.50	ดีมาก
ภาพรวมความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรม	2.63	0.06	ดีมาก

จากตารางที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ สร้างภูมิคุ้มกันปัญหา ยาเสพติด และอบายมุข ภายใต้โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านคำสมอ (ศรีศึกษา) ภาพรวมความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรม อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.63$, S.D. = 0.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมทั้งหมด อยู่ในระดับดีมาก โดย กิจกรรมดูละครย้อนคิด พลิกชีวิตพ้นอบายมุข มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.74$, S.D. = 0.49) และกิจกรรมแกนนำพ่นภัยอบายมุข มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.74$, S.D. = 0.49) ทั้ง 2 กิจกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ กิจกรรมกีฬาพาสุนัข มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.71$, S.D. = 0.49) และกิจกรรมออกกำลังกายสบายใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.52$, S.D. = 0.49)

วัตถุประสงค์ที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อยาเสพติด และอบายมุขหลังเข้าร่วมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ สร้างภูมิคุ้มกันปัญหา ยาเสพติด และอบายมุข ภายใต้โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านคำสมอ (ศรีศึกษา) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อยาเสพติด และอบายมุข

ความคิดเห็นที่มีต่อยาเสพติด และอบายมุข	ความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ฉันจะรู้ว่ายาเสพติดไม่ดี และฉันจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด	2.53	0.51	เห็นด้วยมาก
2. ฉันจะรู้ว่าเหล้าทำให้ขาดสติไม่ดีต่อสุขภาพ และฉันจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับเหล้า	2.70	0.47	เห็นด้วยมาก
3. ฉันจะรู้ว่าบุหรีไม่ดีต่อสุขภาพ และฉันจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับบุหรี	2.63	0.56	เห็นด้วยมาก
4. ฉันจะรู้ว่าสื่อลามกละเมิดสิทธิคนอื่น และฉันจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับสื่อลามก	2.57	0.50	เห็นด้วยมาก
5. ฉันจะรู้ว่าบุหรีไม่ดีต่อสุขภาพ และฉันจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับบุหรี	2.63	0.56	เห็นด้วยมาก
6. ฉันจะรู้ว่าการพนันทำให้เดือดร้อน และฉันจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับการพนัน	2.57	0.50	เห็นด้วยมาก
7. ฉันจะรู้ว่าทะเลาะวิวาททำให้เดือดร้อน และฉันจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับทะเลาะวิวาท	2.60	0.50	เห็นด้วยมาก
รวมความคิดเห็นที่มีต่อยาเสพติด และอบายมุข	2.57	0.03	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อยาเสพติด และอบายมุขหลังเข้าร่วมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ สร้างภูมิคุ้มกันปัญหาเสพติด และอบายมุข ภายใต้โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านคำสมอ (ศรีศึกษา) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.57$, S.D. = 0.03) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อยาเสพติด และอบายมุขทั้งหมด อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดย ฉันจะรู้ว่าเหล้าทำให้ขาดสติไม่ดีต่อสุขภาพ และฉันจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับเหล้า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.70$, S.D. = 0.47) รองลงมา มี 2 ข้อ คือ ฉันจะรู้ว่าบุหรีไม่ดีต่อสุขภาพ และฉันจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับบุหรี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.63$, S.D. = 0.56) และฉันจะรู้ว่าบุหรีไม่ดีต่อสุขภาพ และฉันจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับบุหรี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.63$, S.D. = 0.56) และฉันจะรู้ว่ายาเสพติดไม่ดี และฉันจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.53$, S.D. = 0.51)

ผลจากการสนทนากลุ่ม ในด้านเจตคติ พบว่า นักเรียนมีความเข้าใจถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติดมากขึ้น และแสดงออกถึงความไม่เห็นด้วยต่อพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดและอบายมุข อีกทั้งยังสามารถแยกแยะสถานการณ์เสี่ยง และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้อย่างชัดเจน และมุมมองของนักเรียนต่อปัญหาเสพติด พบว่า นักเรียนตระหนักว่ายาเสพติดเป็นปัญหาร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ครอบครัว และสังคม โดยเสนอแนะแนวทางการป้องกัน เช่น การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การเลือกคบเพื่อนที่ดี และการเข้าร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ สร้างภูมิคุ้มกันปัญหาเสพติด และอบายมุข ภายใต้โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านคำสมอ (ศรีศึกษา) อยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากกิจกรรมที่ออกแบบมาให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กวัยประถมศึกษา เช่น เกม การละเล่น หรือการแสดง ให้โอกาสนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เช่น การร่วมกันคิด ร่วมกันทำ จะทำให้นักเรียนรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมและจดจำได้นานขึ้น ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศที่สนุกสนาน

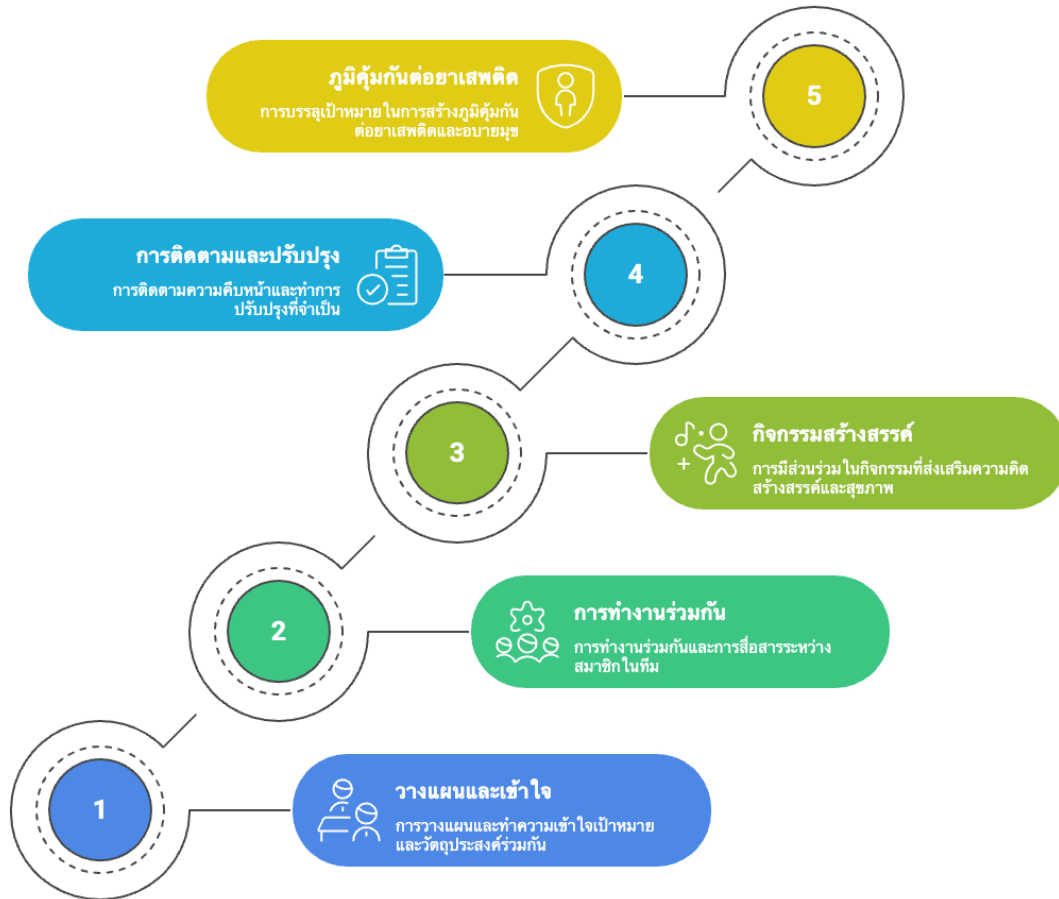
และเป็นกันเอง ทำให้นักเรียนรู้สึกผ่อนคลายและกล้าแสดงออก พร้อมทั้งตัวอย่างที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เช่น ในครอบครัว โรงเรียน หรือชุมชน จะทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการป้องกันยาเสพติดได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2564) ที่กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหายาเสพติด การให้ความรู้ การพัฒนาทักษะ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี การสร้าง กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ และการสนับสนุนด้านจิตใจ จะช่วยให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันที่แข็งแกร่งและห่างไกล จากยาเสพติดและอบายมุข และสอดคล้องกับงานวิจัยของอับดุลคอลิก อีรอฮีมีย และคณะ (2564) ซึ่งชี้ว่า สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหายาเสพติด จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ชุมชนเป็นชุมชนที่ปลอดภัย เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมทางศาสนา และการส่งเสริมให้เยาวชนมีทักษะและอาชีพ เพื่อให้มีรายได้ และไม่ต้องพึ่งพายาเสพติดมีส่วนสำคัญในการป้องกันยาเสพติดและอบายมุขได้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อยาเสพติด และอบายมุข หลังเข้าร่วมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ สร้างภูมิคุ้มกันปัญหายาเสพติด และอบายมุข ภายใต้โครงการ สถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านคำสมอ (ศรีศึกษา) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เนื่องจาก การที่นักเรียนได้รับข้อมูลที่ เป็นประโยชน์จากกิจกรรมที่ น่าสนใจและมีความร่วมมือจากครู ผู้ปกครอง และชุมชน การมีส่วนร่วมในการออกแบบและดำเนินกิจกรรม การสนับสนุนจากครูและผู้ปกครอง การใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ และการสร้าง สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยมีส่วนช่วยในการสร้างภูมิคุ้มกันและการรับรู้ที่ดีขึ้นเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดและอบายมุข สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2564) ที่กล่าวว่า การป้องกันให้นักเรียนห่างไกลจากยาเสพติดและอบายมุข เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องอาศัย ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน โดยมีวิธีการที่หลากหลาย โดยในระดับ โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม เช่น กิจกรรมจิตอาสา การทำความดี การฝึก สมาธิ เพื่อปลูกฝังค่านิยมที่ดี สร้างสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เป็นที่ปลอดภัย ปราศจากสิ่งล่อใจ และมี กิจกรรมให้เด็กได้ทำ จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดและอบายมุขในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เช่น การบรรยาย การอบรม การจัดนิทรรศการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เชิด พงษ์เอกนาวัง และทัช ชววัฒน์ เหล่าสุวรรณ (2564) อธิบายว่าการนำเสนอตัวอย่างที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ทำให้นักเรียนเห็น ความสำคัญของการป้องกันยาเสพติดได้ง่ายขึ้น พร้อมทั้งการเชื่อมโยงเนื้อหากับวิชาเรียนต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น การที่นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อยาเสพติดและอบายมุขตั้งแต่ยังเด็ก จะเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างสังคมที่ปลอดภัยและปราศจากยาเสพติดในอนาคต

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยทำให้ ได้องค์ความรู้ใหม่ คือ การดำเนินงานกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้าง ภูมิคุ้มกันปัญหายาเสพติดและอบายมุข ควรมีการวางแผนและทำความเข้าใจร่วมกันของคณะครู โดยเริ่ม ตั้งแต่การศึกษาเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และขั้นตอนการดำเนินงานให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้รับผิดชอบตระหนัก ในหน้าที่และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่ไปกับการทำงานแบบมีส่วนร่วม สื่อสารและแบ่งปัน ข้อมูลระหว่างสมาชิกในทีมอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ควรมีระบบติดตามผล และการปรับปรุงแผนงาน อย่างต่อเนื่องเมื่อพบปัญหา โดยมีกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วยกิจกรรมเรียนรู้คุณค่าคุณธรรมนำ

ชีวิต กิจกรรมดนตรี สุนทรียจิต คิดห่างไกลยาเสพติด กิจกรรมออกกำลังกายสบายใจ กิจกรรมงานประดิษฐ์
 คิดสร้างสรรค์ กิจกรรมกีฬาพาสุนัข กิจกรรมดูแลครีเอทีฟคิด พลิกชีวิตพ้นอบายมุข กิจกรรมเปิดใจปรึกษา
 กิจกรรมแกนนำพ้นภัยอบายมุข กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาชีวิต และกิจกรรมโลกสีเขียว เหลียวแลกัน
 ดั่งแผนภาพ ดั่งแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

สรุป

กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์สร้างภูมิคุ้มกันปัญหาเสพติดและอบายมุข ภายใต้โครงการ
 สถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านคำสมอ
 (ศรีศึกษา) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ แบ่งการดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษา
 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ สร้างภูมิคุ้มกันปัญหาเสพติดและอบายมุข
 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อยาเสพติด
 และอบายมุขหลังเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อยาเสพติดและอบายมุขอยู่ในระดับเห็น
 ด้วยมาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ สร้างภูมิคุ้มกันปัญหาเสพติดและอบายมุข ภายใต้โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข อยู่ในระดับดีมาก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและออกแบบกิจกรรมที่เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งจัดอบรมพัฒนาครูและผู้ดูแลนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการดำเนินกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ให้สามารถนำไปใช้ในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อยาเสพติดและอบายมุขหลังเข้าร่วมกิจกรรม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก สะท้อนถึงทัศนคติเชิงลบต่อพฤติกรรมเสี่ยง และการตระหนักรู้ถึงโทษของยาเสพติดและอบายมุข ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ โดยนำข้อมูลจากการประเมินไปปรับปรุงกิจกรรมให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนมากขึ้น โดยเฉพาะการร่วมมือกับชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อขยายผลการดำเนินงานให้กว้างขวางขึ้น รวมทั้งสร้างความตระหนักรู้ในระดับชุมชนเกี่ยวกับปัญหาเสพติดอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบองค์ความรู้ที่สำคัญ คือ กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ภายใต้โครงการสถานศึกษาสีขาวสามารถเสริมสร้างความพึงพอใจและส่งเสริมเจตคติเชิงบวกต่อการป้องกันยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับโรงเรียนในระดับประถมหรือพื้นที่อื่น ๆ ที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน โดยควรให้ความสำคัญกับการออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและการมีส่วนร่วมของชุมชน สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ การขยายขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างให้หลากหลายมากขึ้น เช่น ระดับมัธยมศึกษาหรือพื้นที่ในเขตเมือง เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง และศึกษาการใช้เทคโนโลยีหรือแพลตฟอร์มออนไลน์เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ เพื่อประเมินผลกระทบของกลยุทธ์ที่หลากหลายในการป้องกันปัญหาเสพติดในยุคปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2563). *แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563*. กรุงเทพฯ: สำนักงานประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล.

เชิด พงษ์กอนาวัง และทัช ชวฒันเหล่าสุวรรณ. (2564). ผลการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุขในโรงเรียนแก่งศรีวิทยา อำเภอแก่งศรี จังหวัดชัยภูมิ. *วารสาร มจร. อุบลปริทรรศน์*, 6(1), 265 - 276.

นริศ ปิ่นแก้ว, บุญยานุช เฉวียงหงส์ และภัสสกร เลาสวัสดิกุล. (2568). การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน และป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, 3(1), 29 - 49.

- มูลนิธิธรรมรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่. (2563). *การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์*. กรุงเทพฯ: กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข.
- ยุพิน บัวคอม และคณะ. (2560). *แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดด้วยโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดลำพูน*. (รายงานการวิจัย). สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลำพูน: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2564). *คู่มือ รู้คิด รู้ทัน ป้องกันยาเสพติด: BE SMART SAY NO TO DRUGS*. สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม: บริษัท ออนป้า จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- อมร พิภูลงามโซติ, นพปฎล โพโสภา และสมาน ตั้งทองทวี. (2568). มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา. *วารสาร มจร.อุบลปริทรรศน์*, 10(1), 1 - 20.
- อับดุลคอลิก อรรอฮีมีย และคณะ. (2565). รูปแบบการป้องกันตนเองในการใช้สารเสพติดซ้ำของผู้ติดสารเสพติดในพื้นที่จังหวัดปัตตานี: กรณีศึกษา ผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติดในศูนย์บำบัดบ้านแสนสุขและสถาบันปอเนาะพัฒนาเยาวชน. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*, 10(3), 345 - 357.
- Ahmed, R., & Tanzimur Rahman Tamim. (2025). Enhancing Medication Safety: The Role of Community and Hospital Pharmacists in Modern Healthcare Systems. *Radinka Journal of Health Science*, 2(3), 328 - 355. <https://doi.org/10.56778/rjhs.v2i3.418>
- Chiner, E., Gómez - Puerta, M., Mengual - Andrés, S., & Merma - Molina, G. (2025). Teacher and School Mediation for Online Risk Prevention and Management: Fostering Sustainable Education in the Digital Age. *Sustainability*, 17(8), 3711. <https://doi.org/10.3390/su17083711>